

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben.

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

A parlament tekintélye.

Pécs, 1897. aug. 10.

A kormánypárton csak nem tudják megbocsátani az ellenzéknek, hogy a 16-ik §. ellen olyan erős küzdelmet fejtett ki, amely azt a tehetetlen nagy tömeget, a szabadelpártot rákényszerítette arra, hogy a lenézett ellenzékkel szóba álljon s vele mint egyenrangú hadakozó féllel formális békét kössön.

Semmi sem bizonyítja jobban, hogy abban a küzdelemben a kormánypárt volt a vereséget szenvedett fél, mint az a duzzogás, amely a kormánypárti sajtóban még mindig kísért az ellenzék ellen, pedig hát ha jól szemügyre vesszük azt az engedmenyt, amit az ellenzék a félévre önként magára vállalt klotür fejében a kormánypárttól kapott, bizony inkább az ellenzéknek lenne oka a duzzogásra.

De hát a kormánypárt duzzog és fenyegetéssel ratifikálja a békét, éppen úgy, mint a háboruban megvert és a békekötésre kényszerített hadakozó fél szokta tenni, bármilyen kedvező legyen is rá nézve az adott viszonyok között a megkötött béke.

Még mindig folyik a kesergés a kormánypárti ujságpapírosokban a fölött, hogy az ellenzéknek legutóbbi obstrukciója a parlament tekintélyét alapjaiban támadta meg, s ezért az ellenzéknek terheli a felelősség a történelem ítélőszéke előtt, mert

a magyar alkotmány alapját támadja meg, aki a képviselőház tekintélyét lerontani iparkodik.

Nos hát nézzünk a szemébe egyszer ennek az unos-untig hangoztatott vádnak s lássuk, van-e benne csak egy szemernyi igazság is?

Már a kiindulási pontja is hamis a vádnak, mert az ellenzéknek lefolyt obstrukcióját kárhooztatja, a mikor obstrukció, abban az értelemben, mint ezt parlamenti műnyelven érteni szokták, nem is volt. Hisz véleményének nyílt kifejezést adni, azt érvekkel megokolni csak nem ellenkezik a parlamenti képviselők kötelességével? Az ellenzék pedig nem tett egyebet, mint egy magas nívón álló vitát folytatott, a mely annyira tárgyilagos mederben mozgott, hogy a szónokok még elnöki megintésre is alig, szómegvonásra pedig éppen nem szolgáltak rá. A szokásos obstrukciós fegyvereket, a melyeket először Tisza Kálmán villogtatott a magyar parlamentben, a vég nélkül való névszerinti szavazásokat, a vita menetének zajongással, mellék-kérdések előrántásával való mesterséges megakasztását az ellenzék igénybe nem vette, mivel sértette meg tehát a parlament tekintélyét?

Azt mondják: azzal, hogy haszontalan vitát folytatott, mert azt tudhatta az ellenzék Psik Lajos fenomenális kijelentése nélkül is, hogy szóval, érvekkel a kormánypártot kapacitálni nem fogja. Nos,

ha ez a parlament tekintélyének megsértését képezi, akkor némuljon el örökre az ellenzék, mert arra ugyan kár bármikor is szót vesztegetni, hogy az ellenzék a kormánypártot valaha is meggyőzze a kormány javaslatainak helytelen volta felől.

Az ellenzéknek azonban éppen ezért kétszeres kötelessége álláspontját a parlamentben bőven kifejtteni, mert csak így képes a tárgyalások menetét figyelemmel kíséző országos közvéleményt a maga részére meghódítani. Az olyan többség, a mely nem csupán a birtokában levő nyers erőre támaszkodik, hanem egy kicsit ad arra is, hogy megmutassa, mikép hatalmát az ország érdekében és küldői intenciója szerint használja, fel is veszi a küzdelmet a vitában az ellenzékkel, nem azért, mintha a parlamenti szavazás eredményét féltené az ellenzéki támadásoktól, hanem hogy ezeknek a támadásoknak az élet elvegye a közvélemény előtt.

De a mi többségünket ez nem nyugtalanítja, makacs hallgatásával ezt látszott mondani: „beszéljete csak, a mennyit tesszük, nekünk nincsen szükségünk arra, hogy az ország közvéleménye előtt tisztázzuk magunkat a ti vádjaitok alól, mert mi megtartjuk többségünket s ezzel hatalmunkat, bármikép legyen is informálva a közvélemény; a választásoknál ugysem ez a döntő, hanem az érdek, a hatalom, a pénz; ezek pedig a mi részünkön vannak.“

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

„Die Mensur.“

Forradásos barázdákkal szeldelt arcok és fejtetők közönséges látvány a németországi egyetemek folyosóin, különösen a kisebb városok egyetemén, ahol a régi egyetemi diákelet még nem vesztette el jellegét. — De vagdalt arc és koponya talán sehol sem tartozik annyira a jó tónushoz, mint a marburgi egyetemen. — Az itt nevelkedett és hírnévre vergődött idősebb professzor, docens vagy lector, ügyvéd, orvos vagy tisztviselő ép olyan sebhelyes, mint az utcán ögyelgő fiatal »fuchs«, kinek turbánszerűen bekötözött feje és a pófáján végignyujtott, olykor keresztül-kasul húzódó jodiformos-gize tüstént elárulja, hogy az illető talán csak imént állotta ki a mérközést. A hatóság tiltja ugyan a mérközést, de szemmet huny e megcsontosodott régi szokással szemben; hisz az öregek is, bárminő előkelő állást viselnek, szívesen gondolnak vissza a fiatalság aranyos napjaira, a mikor ők is vagdalkoztak; elvben tiltják tehát e sportot, de tényleg elnézik; tudomást a hatóság talán csak akkor vesz róla, ha valami végzetes eset adja elő magát.

A »furore teutonico« tehát szabad folyást,

azaz érvágást enged magán e régi szokás alakjában, mely ellen elégtétel nem adás elvén alakult újabb diákegyesületek hiába küzdenek; a valódi diákok gyáváknak tartják ezeknek tagjait, a kik többnyire a teológiai fakultás tanulói; más fakultás tanulóitól alakított egyesületek valamennyien üzik a vagdalkozás sportját. Nem is lehet ezt másként nevezni; »die Mensur« ép olyan szórakoztató, test és lélek-edző multság nekik, mint akár a tornaszat, a szabadban való labdajáték, a csolnakázás, fässehen-partie, kirándulások, dorbézolás a Kneipé-n, táncmultság rendezése stb. stb.

E mérközést sportnak veszik, mert nemcsak a valódi sértésekért, hanem kiküldés után is adnak egymásnak a diákegyesületek elégtételt, ha sértés nem is fordul elő. A leszámolás napja: a szombat. Télen nyáron már reggeli hét órákor mennek ki szakadozott csoportokban, klubok szerint a várossal szomszédos Ockershausen, Morbachthal vagy más közelfekvő helységebe. A mérközés megfelelő termekkel rendelkező Wirtschaftokban történik.

A profán kíváncsiak csak bevezetés mellett nézhetik meg a reggeltől estig, olykor másnapig tartó véres multságot; a rendőrség részéről történhet esetleges meglepetések ellen jó messzire ki van állítva valamelyik egyesület ügyeletes őrszeme, aki a gyanús kíváncsiakról azonnal jelentést tesz a mérközés

vezetőinek, hogy szükség esetén minden gyilkoló eszköz a sugólyukba kerüljön, mely a terem szini tribünjén van alkalmazva; úgy hogy a rendnek kíváncsi öre sörös kancsó mellett jámbor arccal skartot játszó publikumot talál a vivóteremben, mire odaér. E kíváncsiság azonban, mint mondtam, ritkán fogja el a rendőrséget, azért az őrszemek csak a profán kíváncsiakat szokták odább utasítani vagy esetleges ismeretségnél fogva az emeleti terembe fölengedni.

Az udvaron egy pár landauer várakozik; a kocsisok álmosan nézik a Wirtschaft fái alatt sör s szivar mellett trécselő bursokat; a földszinten forgolódo gazdának sok a dolga, a fogyasztás nagy. A följáratához érünk; a mérközést vezető charge-ok a legszeretettel méltóbban fogadnak. A külső társaság is, mely úgy látszik csak friss levegőre jött le, sietve, érdeklődéssel igyekszik be és fölfelé; minden élénk e zugban, csak a bejáratnál ugorkát hámozó vén asszony közömbösen szeldeli a hosszúra nőtt példányokat s egykedvűen pislant a föl és leugráló vig bursokra, mintha mondaná: minő ostobak vagytok, hogy ok nélkül vagdossátok össze egymás fejét, mint én ezt az ugorkát? De hát ki értené e sokatmondó tekintetet e pillanatban?

Keskeny csigalépcső vezet föl a Wirtschaft vivó-termébe; már a lépcsőn érezzük a fojtó jodiformos párat, a mely mondhatni

Nos hát kérdezzük, ki ássa alá a parlament tekintélyét: az az ellenzék-e, amely hivatását komolyan felfogva, meggyőződését az érvek fegyverével iparkodik propagálni, vagy az a többség, amely a közvélemény ítéletét fumigálva hallgat a vádakra s az érveket egyszerűen leszavazza?

Persze a mikor mi a választási visszaélésekre mutatunk rá, mint a parlament tekintélyének sülyedését előidéző okra, akkor ők visszavonulnak a merev formalizmus sáncai közé s azt mondják, hogy a mandátumokat verifikálták s így az igazolt képviselő joggal mondhatja, hogy ő a nemzet jogos mandatáriusa és mindazok a jogok és köteleességek bizvást megilletik, a melyeket úgy a parlamentáris joggyakorlat, mint a magyar közjog a képviselőnek biztosít.

Nos az a mandátum-verifikálás méltó betetőzése a mi korrump választási rendszerünknek s éppen az a verifikálási komédia, amit a mi többségünk a választási visszaéléseket panaszoló kérvényekkel szemben játszik, egyik legfőbb oka annak, hogy az ország józan közvéleménye a magyar parlamentet, mint népképviselő testületet, már régen nem veszi komolyan.

Azért csak szánalmas mosolyt keltet mindenki az az okoskodás, hogy a közvéleménynek a választásoknál való elnyomása csak mesebeszéd, mert hiszen a kormánypárti mandátumok ellen nem adtak be petíciókat.

Ha a parlamentnek vissza akarják szerezni az őt megillető tekintélyét, úgy tegyék azt valóságos népképviselő: hozzák be az általános szavazatjogot mindazokra, kik terhet viselnek; a titkos szavazást, hogy a választók meggyőződése szabadon nyilvánulhasson s állítsanak fel a választási törvény védelmére egy pártatlan bíróságot, amely az igazság lángpallosával álljon őrt a parlament kapujában s könyörtelenül kergessen el onnan minden tolakodót, aki a népakarat kijátszásával akarja ott képviselni a népet.

hullámszerűleg csapja meg orrunkat, mikor a kötöző szoba mellett elhaladva, a mérkőzoterembe lépünk. A szoba telve van nehéz és fojtó párával. Szivarfüst, oldalt álló asztalokon félig-evett ételmaradékok szaga, kiöntött vagy kancsóban hagyott sör illata, a lavorok karbolos meleg vizének párája, a jodoformos kötelekek nehéz illata, ember pára, fölforgatott tábori lazaret levegőjére emlékeztetnek. A meglehetősen hosszú és széles teremben szemlére készen áll a diáksereg — asztalokon, székeken, padlón, aki hol tud, kört képezve a viaskodók körül, a nézők sötét-barna köréből a fehérbe öltözött orvosok feltűnően válnak ki; mindez, valamint a mérkőzéshez föl-szerelt alakok különös hatást tesznek a belépőre. Lenhaju, kékszemű fiatal germán vezeti a mérkőzést: ugyanaz, a ki a lépcsőnél fogadott, tejszinű arca, alig pelyhedző álla, vékony termete, lányos, rendkívül barátságos tekintete, mely orrcsüptetön át mosolyogva néz szét, nem igen vallanak arra, hogy ilyen mesterséghez is ért, csak egy dolog, a koponya felső részén húzó három hosszú vágás mutatja, hogy a próbáveken túl van.

A mérkőző pár már föl van állítva. Teutonia és Hessen-Nassau egyesületek állították ki a mérkőző feleket; egyiknek zöld a sikkája, a másiké fehér, olyan szabásu. minőt a hajdani afrikai zuávok viseltek. Mindkét fél ingujra van vetkőzve; rajtuk van a haskötő,

Ha mindezt megtették, akkor mondanak aztán kárhóztató ítéletet azokra, kik az ilykép alakult többséget rendkívüli eszközökkel akarják érvényesülésében gátolni.

H i r e k.

Pécs, 1897. aug. 10.

Mohácsi emlék.

Szöke Duna partján
Gyakran elcsevegtünk
S ha meguntuk: sajkán
Rajta áteveztünk.

Hallgattad a viznek
Lassu mormolását,
Én meg szüzi szived
Sebes dobogását.

S a mint általértünk
A kis zöld szigetre,
Gyöngvirágot szedtünk
Egymásnak, sietve.

A füzesek alatt
Aztán elmerengve,
Szívünk megnyílt, fakadt
Forró szerelemre

Rózsabimbó pattant
Gyöngye, hajló ágon:
Első csókod csattant —
Az én boldogságom!

A csalitban zengte,
Intve egy kis madár:
Lánynak ne higgy; lelke
S szive rossz, csapodár!

De vágyaim nőttek
Édes szerelemre;
Rózsás fátyolt szőttek
Ifju, hő szívemre.

És nem sejté lelkem,
Mit most ébren látok:
Üdv, s mámor a lelken
Mind, mind muló álmok!

K. A.

keztyü, kar- és nyakflastrom; az egyik fél rövidlátó, szeme különös szerkezetű pápaszemvédőt visel; a sápadt arca, a kidülledt pápaszemvédő, az egész felszerelés sajátos benyomást keltenek a hirtelen belépő emberben; csak a fejük védtelen, erre kapják a vágást, ezt kell védeni. Az élesre fent rapirkardot oldalt tartják már, kardjaikat pedig a mérkőzés jeladásáig a korpsbeliek közül kettőkettő támogatja. A segédek előirt felszerelésben hasonló karddal ott teremnek s miután feleik felszerelését megvizsgálták s egyéb teendőiket elvégezték, »Bitte Silentium« kiáltással a mérkőzés megkezdhetését jelzik a vezetőnek. A nézők moraja elnémul. A lányos-képű vezető mosolylyal nézi végig mindkettőnek felszerelését, irónt és papírt véve kezébe oldalt közéjük áll s harsányan kiáltja el a »Silentium« szót, mire a két ellenfél kardját társai támogató kezéről fölemeli s a kardot magasra tartva ünnepélyes pose-zal egymással szemben en garde állásba áll egyszerű terpesztett állással kardtávolságra, melyet egy pillanat alatt mérnek ki közöttük a segédek s ezek is oldalt kardjaikat fölfelé tartva oldali en garde állásba lépnek; felük fejéről a sipka eltűnik, »fertig« és »los« harsány kiáltással jelt adnak a mérkőzésre! Halotti csend közepette, mialatt minden szem tágra meresztve lesi a hulló vágásokat, a kardok villámgyorsan csavarodnak le a vágáshoz.

Napirend 1897. augusztus 11-én.

Naptár: szerda, aug. 11. — Róm.-kath.: Zsuzsanna. — Prot.: Tibor. — Görög-kel. (jul. 30.) Szila. Zsidó: Ab. 12. — Nap két 4 óra 35 perckor; nyugszik 7 óra 1 perckor. — Hold két este 6 óra 29 perckor; nyugszik éjjel 2 óra 48 perckor.

Időjárás: hőmérséklet 18.5 Celsius fok meleg; légnomás 752. — Kilitás a központi meteorologiai intézet jelzése szerint: változó felhőzet mellett, enyhe idő, keleten csapadék várható.

— (Baranyamegye közigazgatási bizottsága) ma délelőtt 9 órakor tartotta rendes havi ülését Fejérváry Imre b. főispán elnöklése alatt. Jelen voltak: Driesz Lajos, Simonfay János, Salamon József, Kovácsfy Kálmán, Nagy Jenő, ifj. Jeszenszky Ferenc, Nagy Géza, Ternovszky Alajos, Benkő Gyula, Ország Lajos, Szily Pongrác, Koszits Kamill bizottsági tagok és a három referens aljegyző. A bizottság ügyviteli szabályzat-tervezetet Koszits főjegyző elkészítette, amely sokszorosítottatni és a tagoknak megküldetni határozatlik. A legközelebbi ülés szeptember 7-én d. e. 9 órakor lesz. Az egyes szakelőadók jelentései észrevétel nélkül tudomásul vétettek. Duna-Szekeső községnek révátkelési vámszedési joga további tíz évre meghosszabbítandónak ajánltatik a keresk. miniszternek. Öt darab utkaparó-ház építése iránt az alispán által megkötött vállalati szerződés, mely szerint a vállalkozó az előirányzati 7207 ft 12 kr. árból 5 százalékot enged, jóváhagyatik. Hasonlólag jóváhagyattak a siklós-trinitási és a pécs-szegzárdi utvonalon szükségessé vált helyreállítási munkálatokra megkötött szerződések. A felsőbaranyai ev. ref. esperesség kérelmére 5 egyházi adóval hátralékban levő adózóra nézve ezeknek ingatlanaira az árverés elrendeltetik. 19 nőülési kérvény pártolólág terjesztetik föl a honvédelmi miniszterhez. Az ülés 5 perccel 10 óra után véget ért.

— (Frigyes főherceg a hadastyánoknak.) A baranyamegyei Katona-Hadastyán Betegsegélyző-Egylet mult hó 18-án az üszöghi erdőben rendezett jótékonycélu nyári ünnepélyére az egylet fővédnökét, Frigyes főherceget is meghívta. A főherceg a

Egy-egy mérkőzés fél percig tart, a mely idő alatt csak a kart látjuk villámgyorsan mozogni, minden más testmozdulat, még a fejnek oldal vagy hátra vetése is tiltva van; mereven állanak egymással szemben, földbe vert cövekként. A vívót ügyessége, ébersége, lélekjelenete egy-egy menet után elhangzó »halt« ra meg-megmenti a vérző sebtől; de félóraig, olykor egy, sőt két órán át tartó mérkőzés menetei alatt, noha azok egy pár pillanatig tartanak, mind a két fél, vagy csak az egyik ritkán szabadul meg a vérző vágásoktól, legtöbbnyire mind a két ellenfél patkzó vérzéssel hagyja el a termet. »Halt« kiáltásra a segédek, a vezető és az orvosok a helyükre hátrált felek koponyáit és arcát megvizsgálják az ejtett vágásokat »sitzt eins, vagy zwei blutige« szóval jegyzékbe veszi a vezető, a nélkül, hogy az »ein blutiger Schmiess« után a mérkőzést beszüntetné.

Három pár mérkőzését néztem végig; az első párnál az egyik szivbajos volt; három menet alatt, miután az ellenfele a szemüvegét is szétverte s két vágást ejtett az arcán, a mérkőzést a fél gyengesége miatt fölfüggesztették; ájultan vitték be a kötöző szobába; a második és harmadik pár mérkőzése igazán gondolkodóba ejti az embert; ilyen szívósságot még nem láttam! A második párnál az egyik fél »fuchs« volt, ujonc; büntetésből állította ki egyesülete egy másik egye-

hadastyánok figyelmét azzal viszonzta, hogy az egyesület céljaira 25 frtot küldött, mely adományt az egyesület jegyzőkönyvi kivonatban közönte meg a főhercegnek.

— **(Katonai hírek.)** Murbrücki *Weber* Károly ezredest, az 52-ik gyalogezrednél, ő felsége a király a 46-ik gyalogezred parancsnokává nevezte ki. — *Nagy Géza*, pécsi 8-ik honvédszázadbeli őrnagy a pozsonyi IV. honvédkerületi parancsnokság segédtisztjévé neveztetett ki.

— **(A középiskolák felügyelői.)** A vallás- és közoktatásügyi miniszter most nevezte ki a jövő 1897—98-ik tanévre a felekezeti középiskolákra az állami főfelügyelőket. A mi vidékünkön levő gyónki algimnáziumhoz, csurgói főgimnáziumhoz és a bonyhádi algimnáziumhoz *Spittkó* Lajos, székesfehérvári tankerületi főigazgató neveztetett ki állami főfelügyelőül.

— **(A lipiki jódfürdő)** igazgatóságának legújabb kimutatása szerint a fürdővendégek száma e szezonban 1891 volt. A fürdővendégek legújabb névsorában ott találjuk *Pécsről* *Streit* Adolf hadnagyot, *Mohácsról* *Roheim* Ferenc vállalkozót és családját, *Kaposvárról* *Csorba* Lajos joghallgatót, *Folly* Fannit és családját, *Noszlopy* Jozefint és családját, *Igalról* *Vadkert* Izabellát, *Nagy-Atádról* *Weisz* Lottit, *Dáljáról* *Schäffer* Alajost és családját és *Marosfy* Gizellát.

— **(Sétahangverseny a Nemzeti Kaszinóban.)** Háziezredünk, az 52-ik gyalogezred tisztikara folyó hó 14-én (szombat) este a pécsi Nemzeti Kaszinóban sétahangversenyt rendez az ezred zenekarával. Ez estély tehát már csak ez okból is igen fényesnek és látogatottnak ígérkezik, mert közkedvelt háziezredünk eme meglepetésszerű estélyén bizonyára meg fog jelenni a nagy közönség teljes számmal.

— **(Sport.)** A jövő vasárnap f. hó 15-én két kerékpárverseny is lesz. Az egyik a *Pécsi* polgári kerékpáros egyesület országúti versenye Pécs és Mohács között, a másik a *barcsi* kerékpár-egyesület versenye, melyet

sület régiebb, jobb vivőjével szemben. Egy-egy menet csapásait védi, amint tudja, de mindig véresen hátrál vissza helyére. Fejvágásoktól csak úgy patazkik a vér ruházatán végig; valahányszor a menet után helyére kerül, elég dolgot ad a segédeknek; fölkeresik bozontos koponyáján a sebet, végig spongyázák kárbolos vízzel, megtörlik pápaszemét, vértől borított vagy kettévágott fejkötélékeit igazítják meg; a szolgálk szórják a fűrészpórt a vértócsákra; a vérhez szokott nézőközönség pedig műértő közönnyel tárgyalja az ejtett vágásokat, míg a vezető: „Corona, silentium, zum erstenmal!” — szóval újra csendet teremt; mindenki elhallgat, mert harmadszori ilyen figyelmeztetésre a nézőket feltétlenül kiutasítják. A menet újból kezdődik; a bugyogó vértől pirosra festett alak újból mérkőzik; a körülálló csak úgy lesik, mikor kapja a másik fél is a szikrázó csapások alatt a vágást; — azonban mindhiába, az ellentél sértetlenül marad, a szegény „fuchs” pedig ugyancsak bűnhődik; megaludt vértől borított arcán új vérpatakok serkednek s csak negyvenöt percnyi, természetesen pihenőkkel megszakított, nyolc menet után kiáltja el a vezető az abgehen szót, mire a párt elvezetik és sebeiket annak módja szerint össze-tűzdelik. Rövid szünet mulva új pár lépett elő hasonló küzdelem végett.

Nem vagyok föltétlen imádója a ger-

Verőce és Barcs között rendez. Verőcéről Barcsig lesz rekord-verseny és térelőny-verseny; végül Barcson lassu-verseny tartatik. Este lampionmenet zárja be a versenyeket Barcsról Barcstelepre. Mindkét verseny házi-verseny s így csak az egyesületi tagok vehetnek benne részt.

— **(Tanítói kinevezés.)** A közoktatásügyi miniszter *Szomora* Józsefet a görögországi állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **(Téli hajóállomás Tolnán.)** Még 1866-ban a Duna szabályozása által Tolna városa elvesztette élénk hajóforgalmát és hajóállomását. A Tolna alatt kanyargó Duna holt ágga változott, melyet két évvel ezelőtt a Dunától elzártak, miáltal vize behinárosodott, leapadt és ártalmas kigőzölgéseivel a levegőt megfertőztette. A város képviselőtestülete mindent elkövetett, hogy a bajt orvosolják, a mi végre meg is történt. Ugyanis most a Csepel nevű állami kotrógéppel megkezdették a holt Dunaág kikötését, melyen mélyített csatornát készítenek, fölül Dombóvárnál pedig tervbe van véve egy zsilip készítése, mely a vizet állandóan frissen fogja tartani a nagy Dunáról. Az így kikötött holt Duna a gőzhajók téli kikötője lesz.

— **(Adóügyek.)** Baranyamegye területén a f. évi július havában egyenes adók címén befolyt 32.170 frt 78 kr., míg a múlt év hasonló időszakában 39.046 frt 63 kr., tehát az idén 6.875 frt 85 krral kevesebb. Az év elejétől, vagyis f. évi január 1-től július 31-ig a megye területén egyenes adókban befolyt összesen 574.037 frt 67 kr., a múlt év hasonló időszakában 589.344 frt 10 kr., tehát az idén 14.706 frt 43 krral kevesebb. Közli ezután a helyettes pénzügyigazgató, hogy a pénzügyminiszter legújabbán az adóknak erélyesebb behajtását rendelte el, melynek kapcsán a járási főszolgabírák utasítva lettek, hogy a pénzügyigazgatósági közegeknek hatékonyan kezére járjanak. A következő községek előjáróságai ellen, minthogy ezekben a hátralék nagyon fölszaporodott, kimondatott a felelősség és ha

man szellemnek, de meg kell hajolnom e magában véve brutális, barbár intézmény nevelő hatása előtt a mai üzlet világban.

Az a vértől ázó alak nem pusztán a brutális erő jelképe, melyről mosolyogva, kicsinylőleg szól a francia vagy az angol tanuló; az a brutalitás, hogy a corps oda állítja egyik tagját, hogy a buzogó vértől elborítottan egy órán át is helyt álljon a feje fölött szikrázó éles kardok csapásai előtt, abban az ujoncban az ideális bátorság minden tulajdonságát fejleszti ki. Az ujonc két félévi vívás tanulás után háromszor, négyszer is vérzik ilyen komoly mérkőzésben, míg a „fuchs” minőségéből kiszabadul. Szigorú szabályok szerint kell helyt állania, gyávasága különben kemény megtorlásban részesül. A tanulócsereg javarésze a társadalom élén haladó lateiner világ legtöbbször esik át e nevelő iskolán, mely az illetőkben kifejleszti a bátorságot, az önuralmat, a faji szívósságot, az ellenállás képességet, szóval az időelőtti el nem idegesedés minden tulajdonságát. E körülménynél fogva az idegen tanulók minden kicsinylésével szemben lateiner fiatalság férfias magatartásának dicsőségét a german tanulóknak kell odaitélnünk. Hálósípkás régi német Michelből modern Arminiusokká fejlődtek, kiknek öntudata nagy, céljaikat tisztán látják s van erejük azokat megvilágítani. — Az angol tanuló is üz sportot, de tanúsága a né-

hamarosan nem szállítják be a hátralékot, úgy állami végrehajtót kapnak. Ezek a megtisztelt községek, illetve körjegyzőségek a következők: Mohács, Duna-Szekcső, Lancsuk, Izsép, Dályok, Berkesd, Szederkény, Rácmecske, Hidasd, Bozsok, Nádasd, Rác-Petre, Beremend, Nagy-Harsány, Gyüd, Vaiszló, Magyar-Szék, Magyar-Egregy, Vásáros-Dombó, Ráckozár, Tékes, Nagy-Ágh és Szalatnak. Kezdődik tehát meggyeszte a dob működése.

— **(Az árvíz.)** Az éjszakai esőzések nagyon megakasztották a védekezési munkálatokat az egész vonalon; örvendetes csak annyi történt, hogy a vizrajzi osztály Budapestnél apadást jelzett; ami azonban még korántsem ok az öröme, mert a felső részen sok helyütt éppen ott tört ki a víz, ahol apadás történt. Értesüléseink a veszedelem állásáról és körülményeiről a beérkezés sorrendje szerint a következők: Tegnap délután 4 órakor Mohácsnál 670 cm. volt a vízállás. Időjárás esős. Tegnap délután Kis-Köszegen a szakadás mögötti kész új vendégtöltés friss anyaga kocsonyásodik. Áradás emelkedik. Ma reggel 8 órakor Mohácsnál a vízállás 682 cm. Időjárás esős. Szigeti töltés Kanda és Ujfalu-nál erősen szivárog. Egész éjjel és ma is tart az eső. Veszély nagy. Gátak helyenként átázva. Kölkedi gáton erősebb csurgás. Német-Bóly, Rác-Töttös és Szajk közereje kirendelve. Duna-Szekcsőn még nincs veszély. Budapesten ma reggel 8 órakor apadt 655 cm. Pakson reggel 8 órakor 648. Baján reggel 7 órakor 696. Erősen árad. Tegnap este 10 órakor 690 cm. mellett a szentistváni töltést az áradás áthágta. Egész éjjel esett. A főispán ma délután Kőszits Kamill főjegyző társaságában, titkárjával együtt Mohácsra hajtattott.

— **(A vármegye közegészségügye)** a lefolyt július hóban általában kielégítőnek, sőt az előző havihoz viszonyítva, kedvezőnek mondható. Járványos betegségek csak szórványosan és enyhe lefolyással mutatkoztak. A difteritisz 9 községben 13 esetben lépett fel 2 halálozást okozva; hasi hagymáz 6 községben 8 betegülést okozott; a kanyaró

met lateiner fiatalság tudásához képest csekély, szelleme pedig kalmár; az orosz lateiner tanulók fiatal éveit a sociológia, társadalmi és politikai ábrándok hatásában vesznék el, a sportnak pszichikai hatása figyelmükön kívüli esik; a francia lateiner tanulók üznek ugyan már céltudatosan sportot, de enerváltak. — A magyar egyetemi tanulók éveit az ötletek utvesztőiben vannak; tervszerű, céltudatos munkakör és vezetés, továbbá jó testi szellemi áthatott egyetemi körök hiányában szerteszét mállanak. A szorgalmasak és szegények a főváros drága életviszonyai miatt, sok rossz életmód mellett sok szellemi terhet vesznek magukra s idegzetüket idő előtt agyon tanulják; vagyonosabbak és a lustább nagyobb része az egyoldalú könnyű élvezetek hajhászatában a fiatalság minden himporát korán veszti el, időelőtti blazirtta lesz, szívóssága nulla; — nem mondom, hogy mindenkire nézve áll ez a két lehetőség; az okos szülők a felső iskolai fiukat is tudják teljesen irányítani; de általános vonása felsőiskolai tanulóink társadalmi életének az, hogy a kisebbik tele agyondolgozza magát, a nagyobbik fele agyonmulatja idegzetét.

Mindez nem történik meg, ha közműveltségünk, a mi nincs meg, csak alakulóban van — tradicionális erejével fiatalságunk mindkét említett felénél szabályozólag és segítőleg közreműködnek úgy, mint a német lateiner

8 községben 49 esetben lépett föl 1 halálzással. Meg lettek vizsgálva 2 ovoda, 6 vágóhid, 16 mézárszak, 24 élelmi piac, 1 tejraktár, 6 pékműhely, 19 korcsma, 1 ecetgyár, 17 szikvizgyár. Maiss község ideiglenes orvosa, Nagy Kálmán szigorló állását odahagyta. A mohácsi »László« kórházban július hó folyamán 40 beteg ápoltatott. A »szokásos« vízbefulási esetek száma július hóban — csak 5 volt.

— (**A gyerekek mulatsága**), melylyel a jótékony nőegylet kisdédóvójának vezetője a közkedvelt *Szigriszt* bácsi akarta megörvendeztetni az apró emberkéket, máról a szeszélyes időjárás miatt elmaradt. Ha holnap (szerdán) állandó jó idő lesz, úgy holnap tartják meg a mulatságot a nőegylet kerthelyiségében, ellenkező esetben későbbre halasztják el.

— (**Négy betörés**.) Hidasdon a napokban egymásután két betörés is volt. *Cieh* Jánosnál, majd *Loosz* Konrádnál jártak a betörők s előbbi házából ruhaneműt, utóbbitól házieszközöket és egy arany kanalat loptak el. Ugyancsak Mágocson is kétrendbeli betörés történt a napokban; *Heisz* János szobájába az ablakon át hatoltak be a betörők és elvittek onnan nagyobb mennyiségű élelmiszert. *Halbirlé* József lakásába pedig az ajtó befejezése után mentek be és egy csomó ruhaneműt loptak el. A betörőket erélyesen nyomozzák, eddig azonban még nem akadtak a nyomukra.

— (**Ha a parázs lángra kap**.) Hidasdon nagy tűz volt a napokban. *Forster* Henrik ottani lakosnak istállója és kocsiszíne égett le s ott vészett a padláson levő széna és árpa nagy mennyiségben. Mint a vizsgálat kiderítette, a tűz a konyhából keletkezett, honnan a tűzhely parazsa valami uton-módon kijutott a szabadba, az istálló faltövébe és attól fogott tüzet a tetőzet. A leégett épületek biztosítva nem voltak.

— (**Postáskisasszonyok tanfolyama**.) A pécsi posta és táviratigazgatóság területén tegnap kezdődött meg a posta és fiataliságnál. Nem akarom ezzel a német tanuló intézményeit, értem mindennemű korporációknak tökéletességét dicsérni. — Sok árnyalata van azoknak is; p. o. régebben a »fechtboden« és »frühschoppen« ellen maga Bismarck is sokat pattogott, ámbár ő maga is volt tagja a sokat ócsárolt »lump« korporációknak; azt sem mondom, hogy minden német tanuló lehet tagja egy-egy ilyen testületnek, a szegénység sokakat tart attól vissza, hogy a drága egyesületbe léphessenek; annyit azonban ki kell emelnünk, hogy leszámítva egyes kinövéseket, a fiataliság azok kebelében idegzetileg nem megy úgy idő előtt tönkre, mint a mi lateiner tanulóink igen nagy része. Szabályaik szellemi, fizikai és kedélyi életükre foglalkoztatására olyan harmonikusan hatnak, hogy tudnak komolyan dolgozni sokat, tudnak nagyokat mulatni, de a tradicionális sport gyakorlat megóvjá idegzetüket az időelötti elkopástól. — Ezért páratlan a német lateiner tanuló élete; olyan testi erőt és gyermeki kedélyt szellemi munkabírással együtt egy európai nemzet lateiner ifjuságánál sem találunk. Igaz, hogy mindennek faji, éghajlati, szóval természetadta viszonyokban rejlik a mélyebb oka, de az sem tagadható, hogy a németek tudatos társadalmi intézkedéseik, szokásaikkal e jó faji tulajdonságokat kifejlesztési első és fő kötelességüknek tartják.

Telmányi Emil.

táviratigazgatóság kiképzésére szolgáló tanfolyam. A postáskisasszonyok az Agostontéri népokházban hallgatják az egyhónapra terjedő tanfolyamot.

— (**Tolvaj csavargó**.) *Mihájlovics* József, németbolyi lakostól a napokban 12 forint készpénzt és egy csomó ruhaneműt elloptak. A nyomozás megindulván a tolvaj után, *Kovács* Márton, bissei csavargót el is fogták a lopás gyanúja miatt, a ki csakhamar beismerte, hogy ő volt a tettes. A pénzt ugyan már nagyrészen elköltötte, de a ruhaneműeket előadta onnan, a hová elrejtette. A tolvaj csavargóval most a bíróság végz.

— (**A bányász kára**.) *Pavelka* János, mohácsi szénbányamunkást nagy kár érte. Ellopták tőle összes készpénzét, 7 forint 55 krajcárt. A meglöpött munkás jelentést tett az esetről a csendőrségnek s kifejezte azt a gyanúját, hogy egy vele ismerős asszonyka lopta volna meg. A gyanuba vett asszony azonban mit sem akar tudni a pénzről s azért a vizsgálat eddig még nem is vezetett pozitív eredményre s a meglöpött bányász még mindig busul ellopott pénze után.

— (**Állatjárványok**.) A legújabb statisztikai kimutatás szerint *megyénkben* az állatjárványok állása a következő: veszettség 4 községben 4 udvarban lépett fel, sertésorbánc 15 községben 122 udvarban konstatált, sertésvész pedig 30 községben uralkodik. — *Somogy megyében* lépfene 5 községben 5 udvarban, veszettség 4 községben 4 udvarban, hólyagos kiütés 1 községben 1 udvarban, sertésorbánc 1 községben 26 udvarban lépett fel, sertésvész azonban már 91 községben uralkodik. — *Tolnamegyében* lépfene 2 községben 2 udvarban, veszettség 1 községben 2 udvarban, bőrféreg 4 községben 4 udvarban uralkodik; ragadós száj és körömfájás 1 községben 28 udvarban, végül sertésvész 32 községben lépett fel.

— (**Leégett fészker**.) A tolnamegyei Nagy-Szokolyon *Mózes* István ottani lakos fészere egyik délután kigyuladt és le is égett. A kár 120 frtot tesz ki, de mivel a leégett épület biztosítva volt, a kár megtérül. A hivatalos vizsgálatot megindították a tűz keletkezési okának kipuhatólása végett, de az eredményre nem vezetett s így a tűz keletkezési oka ismeretlen maradt.

— (**A postai tarifák emelése**.) A postai tarifák fölemelésére vonatkozólag illetékes helyről a következőket írják: A postai tarifák emelésének okvetlenül be kell következni, az emelés azonban a nemzetközi forgalomra vonatkozik. A nemzetközi forgalomban ugyanis a mi 10 krajcáros postatarifánk nem egyenértékű a külföldi 25 centimes tarifával s úgy mi nem felelünk meg a külföldi államok iránt való reciprocitásnak. Ezt a külföld eddig udvariasságból nem tette szóvá, az idei washingtoni nemzetközi posta- és táviró-kongresszuson azonban szóba került. A magyar kormány most a koronaértékre való átszámítást jó alkalomnak tartja arra, hogy nemzetközi kötelezettségének megfelelően és mielőtt nemzetközi felszólításnak kitenné magát, a levéldíjat a nemzetközi forgalomban 10 krajcárról 12¹/₂ krajcárra, vagyis 25 fillérre fogja fölemelni. Ugyancsak fölemelik a 10 krajcáros ajánlási díjat is 12 és ¹/₂ krajcárra. A bel-

földi forgalomban a levéldíjat azonban nem változtatják s az megmarad 5 krajcárban. A levelezőlap árának fölemelését még nem határozták el, de a koronaérték átszámításánál valószínűleg szükség lesz arra, hogy a levelezőlap 5 fillérre emeltessek. A postatarifa emelése azonban semmi esetre sem történik azért, mintha a postakincstárnak szüksége volna erre, de mert nemzetközi egyezmény kötelezi erre Magyarországot, a melynek postatarifája eddig a legolcsóbb volt az egész világon.

— (**Meglöpött kereskedők**.) *Kis* János, monyorósi kereskedő boltjából a napokban eltűnt egy csomó áru. Hogy ki és mikor vihette el, a megkárosultnak fogalma sem volt róla, a tolvaj oly ügyesen rakta zsebre az ellopott tárgyakat. Ép ily titokzatos módon lopták meg *Honig* Adolf, szavai lakost is, a ki szintén nem tudja, hogy ki és miképen rövidíthette meg a portékáit. Az esetről mindkét káros jelentést tevén a csendőrségnek, ott megindult a nyomozás és sikerre vezetett. Okorvölgyön egy gyanuba vett embert letartóztattak, a ki bár tagadja a lopások elkövetését, nagy a valószínűség, hogy ő volt mindkét lopás elkövetője s bűnösségét a vizsgálat ki is fogja deríteni.

— (**Leégett gabona**.) Az aratás utáni napokban több helyről veszünk hírt, hogy leégett a gabona. Így a tűz martaléka lett *Geri* József, szirácsi lakosnak buzaasztaga 100 frt értékben; *Schleining* József németbolyi lakos csürje és a benne levő gabona, úgy *Müller* Izrael gabonája szintén leégett; *Ledő* István karancsi lakos gabonáját szintén a tűz emésztette fel, végül Majsapusztán *Fái* Imre szárazdi lakosnak 43 kereszt gabonája esett a tűz prédájává. Mindeme tüzek keletkezési oka ismeretlen; a leégett gabonaneműeknek csak a kisebbik része volt biztosítva, így a tulajdonosok kára elég nagy.

— (**Óratolvaj**.) *Rück* Frigyes, lapáncsai lakos, egy szép reggelen azt vette észre, hogy a zsebórájának lába kerekedett s eltűnt a szögről, hova éjszakára felakasztotta. A minden búcsu nélkül odábbállt óra hűtlenségét bejelentette erre a káros a csendőrségnek s azok el is indultak keresni az eltűnt órát. És a keresés rehabilitálta az órát a hűtlenség vádjá ellen; mert kitűnt, hogy nem a saját akaratóból hagyta el a gazdáját, hanem *Márics* András emelte el, a ki ilocskai illetőségű s kinél az órát meg is találták. A beismerésben levő óratolvajt feljelentették a bíróságnak.

— (**Párbaj a pusztán**.) A Belye melletti Metze-pusztán véres verekedés volt a napokban *Soós* István, kőbányai illetőségű és *Belics* Mladen, bengeli lakosok között. A két ellenfél a pusztán találkozott és mert régi számadásuk volt egymással, most párbajra keltek és botokkal igyekeztek igazságot keresni maguknak. A bottal vivott párbaj vége az lett, hogy *Soóst* alaposan helybenhagyta ellentele s most a bíróság fog eljárni a pusztai párbaj ügyében.

— (**Női egyetem Japánban**.) Tokioban egyetemet szándékoznak felállítani nők számára. A terv kezdeményezője *Narusse* Niso nevű tudós, ki több mint egy évig fázadozott a dolgon, amíg végre 1897. május 26-án Osakában nagy gyűlést tartottak, melyen a női egyetem alapítását egyhangulag elhatá-

roztak. A gyűlésen a legmagasabb államhivatalnokok, a külügyminiszter, kultuszminiszter, a főrendiház elnöke, sok tekintélyes nemes és tudós, mintegy 250 személy vett részt. Mindenek előtt 300.060 jent (4—500 ezer forint) kívánnak magánygyűjtés útján előteremteni. Állítólag a császár és különösen a császárné nagyon pártolják a tervezett egyetemalapítás eszméjét.

— **(A veszedelmes gyógyszer.)**

Évszázadok óta küzd az emberiség eredménytelenül legveszedelmesebb ellensége, a tüdővész ellen. Nehány év előtt világra szóló szenzációt keltett az a hír, hogy Koch német professzor feltalálta a tuberkulózis gyógyító szerét és a betegek, hozzátartozóik s az orvosok ujjongva adtak kifejezést lelkesedésüknek. A nagy örömet azonban nyomon követte a csalódás: a tuberculin teljesen haszontalannak bizonyult. Koch dr. azonban nem nyugodott és új gyógymódot talált fel. Az emberiség azonban a »TR« iránt — ez a jele az új Koch-féle gyógyító szernek, — az előbbi felbuzdulás visszahatásaként igen bizalmatlan volt s az orvosok nem szívesen tettek vele kísérletet. Most kiderült, hogy e bizalmatlanság nem volt megokolatlan: a »TR« nem ér semmit, sőt némely esetben káros hatása van. Jedz dr. kórházigazgató a leg gondosabban megvizsgálta a szer hatását és tapasztalatai a következőkben foglalhatók össze: Oly beteg, aki a Koch által adott beoltási feltételeknek a legteljesebben megfelelt, 75 beoltás után határozott rosszabbulás, a betegség terjedése

volt észlelhető. Ugyanez volt tapasztalható a többi betegekénél is, kik vérhányást kaptak, köhögési rohamaik elszaporodtak s a köpetben a bacillusok száma meghatározódott. E mellett lázas, lankadt állapot következett be, a beteg elgyengült és nem akarta magát alávetni a fájdalmas gyógymódnak, melyet tényleg a lehető leggyorsabban be kellett szüntetni. E megfigyelések alapján Jedz dr. nemcsak hogy nem ajánlja az új tuberkulin (TR.) igénybevételét, de óva int attól, mint veszedelmes, káros hatású gyógymódtól. Tény az, hogy a tüdővész gyógyítószere újra és még mindig nincs feltalálva s az apró gyilkos bacillus még sok millió ember életét fogja elpusztítani, amíg sikerülni fog e vadállatnál veszedelmesebb mikroszkopikus ellenség megfékezésére módot találni.

— **(Új buvárharang.)** Franciaországban érdekes kísérleteket tettek egy új buvárkészülékkel. A készülék az erődítvények gömbalaku vastornyaihoz hasonlít. A levegőmennyiség, melyet a »tengeralatti munkás« magába foglalni képes, több embernek több óráig elegendő; gömbalakja miatt a legerősebb víznyomásnak ellenállani képes. A készüléknek teljesen vízmentes belsejében a munkások lakosztálya foglaltatik, köröskörül pedig falépcső, mely hermetikusan bezárt kijáráthoz vezet. Szemben hatalmas üveglencse látható, melyen keresztül a tenger belsejét vizsgálják. Oldalt van elhelyezve a telefonkészülék és a villamos akkumulátor, hátul a kormányzó-készülék. A »tengeralatti munkás« nagyon

könnyen mozog a tenger fenekén, kívül alkalmazott fogókkal képes tárgyakat megragadni és három csavar segélyével mozog. Ez magában rendkívül érdekessé teszi a találmányt. A legérdekesebb azonban a következő: A készülék a külső világgal egy felhúzó sodrony által van összekötve. Ha most már a felhúzó kötél valami baleset következtében elszakad, a tengeralatti golyónak a bennelevőkkel együtt a tenger fenekén kell vesznie. Ez azonban nincs így. A golyó fenekén ugyanis két felborítható súlyláda van. Ezeket belülről kiürítik és a készülék minden segítség nélkül a felszínre száll. A további kísérleteknek érdeklődéssel néznek eléje.

Avult pénzeket érmekeket, régi tallérokat és ezüst huszasokat, mint mindennemű régiséget készpénz mellett a legmagasabb árban avagy cserében, más tárgyak ellen vált be **SCHÖNWALD IMRE** ékszerész Pécssett Király-utca (Hattyu-épület.)

Törvényszék.

§ **Elítélt verekedők.** Szonthaimer Imre, Ferenc Péter és Schiszler Imre nem voltak haragosai Somogyi Istvánnak, Fülöp Ferenc és Ferenc Jánosnak, hanem hát unták a nagy egyhanguságot és vágytak egy kis parázs verekedésre. A kisszékelői korcsmában külön asztalnál ült a két kompánia. Somogyi hozatott egy üveg bort, Ferenc Péter pedig szó

a kicsike mag, melyből a mérges fa kihajt. Nagyon szeretjük gyermekeinket, azt hiszszük, hogy ők a legszebbek, legokosabbak e világon, nem nézhetjük, hogy mások gyermekei csinosabbak, piperésebbek legyenek a mieinknél; az anya, ki lemondott a maga részéről a hivalkodásról, átviszi azt kis lányára s úgy öltözteti, úgy cicomázza akár egy kis bábut. Hányszegény családot látunk, melynek szerény jövedelme alig elég arra, hogy megéljen belőle, hanem, ha gyermekére tekintünk, úgy föl van piperezve, hogy a milliomos gyermeke sem különben. Ebben van minden gyönyörűsége a szülőknek, ettől nem sajnálnak semmi áldozatot; hadd lássák mások is, hadd irigyeljék tőlük az ő szép gyermeköket. S midőn a gyermek öntudatra ébred, az első meggyőződés, mely benne érlelődik az, hogy ő nagyon szép, szebb, mint amaz előkelő szülők gyermeke, s hogy ő neki csak kívánnia kell, a papa és a mama semmit meg nem tagadhatnak tőle.

És a gyermek növekedésével nem szűnik a szülők mímelő szeretete. A kicsikének parányi ujjai nem érnek még be egy nyolcadot, már ott van a zongoramester, ki órahosszáig gyötri az unalmas skálákkal; nyelve alig tud még peregni, már az idegen szavak tördelésére kényeszerítik, francia, angol nyelvmesterek vesződnek vele. A lány felnőtt s nyert oly kitűnő kiképzést, mely becsületére válnék bármely dúsgazdag ember leányának, van olvasottsága, mert hiszen a salonok számára nevelt leányok egyik iskolája a regény, — van talán némi fogalma a főzésről is, úgy elméletből, — szóval kifogástalan jó nevelése s — bármely hat-nyolc ezer forint jövedelemmel bíró férfi nőül veheti.

— Ön tehát azt akarná, a hogy középosztályu házak

Az iparosok leányai jobbara kapnak férjet, mert az iparosnak a nő nem fényüzési cikk, hanem egy olyan társ, ki vele az élet minden gondjait és bajait megosztja, a mindennapi munkában igaz segítő társ, valódi feleség, azaz fele segítség. Az iparos sokkal kevesebb pénzt költ el házas ember korában, mint mikor nőtlen volt; ruhái és fehérneműi rendben vannak, tiszták, tápláléka sokkal egészségesebb és olcsóbb; a nő jelenléte által okozott újabb költségek a nő jótékony befolyása és a háztartás körül kifejtett tevékenysége által sokszorosan ki van pótolva.

Az iparos osztályban tehát nem oly gyakori a panasza a házasságtól való idegenkedés miatt.

Az alsóbb osztályok még szükségesebb dolognak tartják a házasságot. Nézzük csak a népet, alig akad ott agglégény, hacsak nem korhely és megbélyegzett, alig akad vén leány, hacsak fiatal korában valami rossz fiat nem tett a tüze.

A házasságtól leginkább a felsőbb, úgy mondva: művelt körökben tanusítanak idegenkedést. Ez azért van, mert a mai világban sok nő legtöbb oly kiadást szükségesnek, elmaradhatatlannak tart, ami régebben fényüzés volt. Sok szülő leányait abban a reménységben neveli, hogy a házasság lotterijában a nagy nyerő számot kapják, pedig ez mindennap nagyobb ritkaság lesz. Az ilyen szülők azt gondolták ki, hogy a vagyont és hozományt tökéletesebb nevelés által pótolják: zene, ének, festészet, nyelvismeret az általuk a neveléshez és a leány férjhezadhatásához szükségesnek vélt kellékek; de csalódnak, mert a mostani nevelés, még sokkal szükségesebbé teszi a hozományt, sőt mi több, elkerülhetlenné teszi.

nélkül érte nyult és kiosztotta a társai között. Az ebből támadt nézeteltérést kiegyenlítették valahogy, dehát Szontheimerék nem voltak megelégedve az elintézés e módjával s így midőn a korcsmából távoztukban megest összeszekerültek, jó csáti botjaikhoz folyamodtak és azokkal csunyául megrakták Somogyit, csak úgy barátságából. A törvényszék azonban nem vette be az illetén indokolást s tekintve, hogy Somogyi 20 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett, a vitéz Szontheimert 6 havi börtönre, Ferenc Péter és Schiszler Imrét pedig 4—4 havi fogházra s egyenként 10—10 frt pénzbüntetésre ítélte.

§ A kapás ember. *Piszter* Imre és *Piszter* György unokatestvérek, ez azonban nem gátolta őket abban, hogy egy kapa harcából kifolyólag mint panaszos és vádlott ne kerüljenek a szegzárdi törvényszék elé. A dolog úgy esett, hogy az Imre megvette a György szőlőjét, ez azonban, hogy-hogy nem, megbánta az eladást és jelezni akarván, hogy visszavette a szőlőt, bevetette krumplival. Ám Imre se volt rest, neki állott a krumplinak, hogy majd kivágja. Ki is vágta. Erre oszt' dühbe jött György bátya, rátámadt a nála volt kapával Imrere s azt fejbe vágta. Imre szintén kapájával védekezett s egész kapharc fejlődött ki köztük, a minek az eredménye az lett, hogy György alaposan eltörte az Imre karját. Azaz, hogy lett más eredménye is, mert a törvényszék is beleszólt a dologba és a »kapás embert« 3 havi fogházra és 10 frt pénzbüntetésre ítélte.

§ Korcsma a szőlőben. *Kis Gyula*, *Csuti János* és *Szabó István* f.-nyéki lakosok 1896-ik év november havának egy szép vasárnapján szörnyen megszomjaztak, kiválasztották hát a Györke István uram szőlőjét és azt hevenyében megtették — korcsmának. A pincét nem találták ugyan nyitva és a kulcsot is elfelejtették elkérni a gazdájától, úgy segítettek hát magukon, hogy kiasták a falat, a támadt résen aztán Szabó István bebujt a pincébe és belülről kinyitotta az ajtót. Csapra vertek egy fél akós hordót s ki is ürítették csakhamar. Hogy pedig a mi még benne maradt, meg ne virágosodjék, előszedtek egy fazekat, egy lopót, egy üveget és egy kancsót és abba lehúzták a maradék bort. Hogy az edényeket oszt' ott nem hagyták, azt könnyű kitalálni. Kitalálta azt a törvényszék is a többi stiklivel együtt, de nem találván sikerültnek a tréfát, a szomjas legényeket 6—6, illetve 7 hónapra meginvitálta egy kis hűsölésre.

Közgazdaság.

□ **A regálé.** A pénzügyminiszter részletes utasítást intézett a bor és söritaladó hus és cukorfogyasztási adó és szeszitalmérési adó 1898-ra leendő biztosítása ügyében a pénzügyigazgatóságokhoz. Az említett adók csakis azokban a községekben lesznek újból biztosítandók, amelyekben ez idénre ráutalás útján voltak biztosítva, vagy hol a megváltási, illetőleg bérleti szerződés lejárt, vagy pedig

azt — ahol föltételes érvényű volt — akár az államkincstár, akár az adószedésre jogosított szabályszerűleg fölmondja. Az államkincstár részéről a pénzügyigazgatóságok csak akkor mondhatják föl a szerződést, ha az idénre biztosított adóösszeget lényegesen meghaladó bérösszegekről kellő bánatpénzzel fedezett ajánlat áll rendelkezésre, vagy ha az illető községnek bérleti csoportba való vonása más községek sikeres biztosíthatása érdekében feltétlenül szükséges. Oly esetekben pedig, midőn különleges viszonyok, például vasuti vagy egyéb nagyobb mérvű építkezések, katonai összpontosítások stb. nagyobb mérvű rendkívüli fogyasztást helyeznek kilátásba, véleményes jelentéssel a miniszternek előleges fölhatalmazása kérendő ki a szerződés fölmondására. A fönnálló megváltási és bérleti szerződések a felek által szeptember 15-éig, a kincstár által szeptember 30-ig mondhatók föl. Az új biztosítások befejezésére végső határidőül november 15-ét, a végeredmény bejelentésére pedig december 15-ét tűzte ki a miniszter s kifejezte rendelkezéseinek kapcsán azt a reményét is, hogy várokozásának megfelelő ügybuzgalommal és eredménnyel fog közreműködni minden hivatott tényező az államkincstár érdekeire nézve nagyfotosságu eme munkálatok sikere érdekében.

□ **Rossz törvény.** Még nincs is két éve, hogy a kereskedelmi miniszter életbe léptette az új áruforgalmi statisztikai törvényt, melyet a képviselőházban is nagyon rossznak

A mai világban már nincsenek meg a régi meghatározott rangkülönbségek, sem a kiváltságolt osztályok, a kevésbé gazdagok mindig a leggazdagabbakat utánozzák, a felsőbb osztályt a középosztály majmolja és mindennapi szükségéit azok szükségéihez méri: — így egy cseppet sem csoda, ha a férfiaknak borsózdik a hátuk a házasságtól.

Annak előtte az ifju leányok sokkal egyszerűbben öltözködtek, a drága szövetek inkább az asszonyokat illették meg. A bálókba rendszeren egyszerű fehér ruhában mentek és ez a hófehérségű, tiszta, könnyű ruha nagyon talált az ártatlan, tiszta és szüzsies eszmékkal; a fehérbe öltözött leánykákat angyaloknak képzelte az ember, kiket a finom szövet könnyű redői, szárnyak helyett öveztek körül. A fejüket nem éktelenítették el idegen hajakkal, saját hajukat hordták, melynek szépségét pár szál virággal emelték; ékszerekre nem is gondoltak. A leányok közül sokan jelenleg nagyon drága ruhákba öltözködnek, — e pompás szöveteknek a círa nevét nem is tudja az ember megjegyezni — ezeket a ruhákat a téli idény alatt egyszer vagy kétszer veszik fel; vannak oly lenge szövetek, melyek egy estély, vagy bál alatt bevégzik pályafutásukat, este még tündéres disz, reggelre már haszontalan rongyhalmaz; — e költséges ruhák fényét még azonfelül drága gyöngyök, csipkék és ékszerek által igyekeznek emelni.

A férfiak megbámulják a szép toilletteket, büszkén lejtenek végig a bálterem sima padlóján az ily fölpiperézett szép bábokkal, de a círa ékszer és szabó — kiállítást nincs kedvük haza vinni s otthon feleségükké tenni.

Minttha azonban hallanám egynémelyik leány ajkáról:

— »Én nem vagyok ilyen nagy igényű, engem háziasszony neveltek, hogy jó gazdaasszony lehessenek, nekem nem fáj a fejem minden hónapban egy új ruháért és ha majd férjhez megyek, nem fogom férjem ebédjét sopánkodásokkal elrontani, mikor a fürdőidény közeledik.«

Meglehet, hogy vannak ily igazi lemondásban nevelt jó lelkek, de ezek oly ritkaságok, jobban oly kivételek, hogy nem döntenek romba állításaim.

Egyébiránt nem a lányok okai ennek, a társadalom rójja rájuk köteleességül a fényűzést.

Ugyan mit mondanának, ha látnák, hogy ez vagy amaz magas állású államhivatalnok meghuzza magát valahol a külvárosban, vagy a belváros egy harmadik emeleti két-három szobás lakásban, ha a férj alig valamit érő fizetése fiacára is — méltóságos asszonyt a konyhában találnak könyökig felgyürközve s kezében főző kanállal, ha leányait bálba nem vinné s ha igen, 40—50 forintos olcsóságban és nem százakba kerülő ékszerekkel kirakott toilletteben.

A mai társadalom minden állásra ráró bizonyos fényűzési köteleességeket, melyek napról-napra mindinkább meghaladják amaz állással járó anyagi díjazásnak erejét. E fényűzésről egy-két család le nem mondhat, együttesen, valamennyinek kell azt tenni, hogy ezt elérhessük, már alapjában, a nevelésnél kell megkezdennünk a társadalom e betegségének orvoslását. Mert mi tagadás benne, a társadalmat semmi más nem rontotta el, mint egyedül csak a nevelés.

A szülők túlságos gyermekszeretete, a hiúság, ezaz

mondottak azok, a kik a kereskedelemhez értenek. A kereskedők és az összes kereskedői testületek, kamarák és társulatok pedig azóta sem szüntek meg hangoztatni és panaszkodni ennek az új statisztikai törvénynek hibáit, terhes voltát. A kormány azonban mindannyiszor ridegen elutasította a panaszokat és valósággal ráerőszakolta a kereskedelemre a rossz törvényt. Végre most, két év múltán, maga a kereskedelmi miniszterium is kibölcsekedte, hogy tényleg rossz az a törvény s ezért — mint értesülünk — a statisztikai hivatal máris utasítást kapott arra, hogy megfelelően módosítsa a törvény hibáit kivált a bevallások tekintetében. A gyári munka bizony törvény-alkotás terén is csak silány minőségű lehet.

□ **Védőoltások a sertésvész ellen.** Hónapok óta országsherte folynak a kísérletezések, melyek célja tisztázni azt a kérdést, vajjon lehetséges-e a betegség ellen sertéseket immunizálni, azaz őket a veszedelmes fertőzéssel szemben ellenálló képességgel felruházni. Az eddigi kísérletek valószínűvé tették, hogy a megbetegedett állatok testében a betegség folyama alatt olyan anyagok keletkeznek, — melyek egészséges állatok testébe vive, — ezeket immunizálni képesek. — Ugyanis a betegség föllépése esetén a már beteg sertések közül, — a nyáj nagyságához képest néhányat leszurva, véreket gondosan megtisztított üveghengerekben felfogják és hűvös helyen 7—8 óráig állni hagyják. Az e közben kiváló savót óvatosan leszűrnek s belőle fiatalabb sertéseknek fél, idősebbeknek egész Pravaz-fecskendővel a comb belső oldalának bőre alá fecskendeznek. Az ojtás után a sertéseket több napon keresztül lágy takarmányon tartják. Ha kevés a savó, akkor azt 1/4 rész destillált viz hozzákeverésével meg lehet szaporítani. Az eddigi, ilyen módon végzett kísérletek közben nevezett föld-birtokos azt tapasztalta, hogy a már beteg sertéseknek körülbelül fele az ojtás után meggyógyult, az ojtás idejében még egészséges állatok pedig később nem kapják meg a betegséget.

VASUTI MENETREND.

PÉCSRE ÉRKEZIK:

Budapestről	1904. sz. *)	személyv. reg.	5 ó. 15 p.
Broodról	1907. sz.	» » »	8 » 01 »
Uj-Domb-ról	1942. sz.	vegyes » »	8 » 23 »
Bécsből	909. sz. **)	személyv.	9 » 39 »
Broodról	1905. sz.	» » d. e.	11 » 18 »
Budapestről	1906. sz.	» » d. u.	4 » 10 »
Vinkovcéről	1921. sz.	vegyes » »	5 » 50 »
Budapestről	1902. sz.	gyors » este	8 » 5 »
Bécsből	8712. sz.	vegyes » »	7 » 56 »
Broodról	1909. sz.	személyv. éjjel	11 » 02 »
Mohácsról	» »	reg.	8 » 01 »
»	» »	k d. e.	11 » 18 »
»	» »	d. u.	5 » 50 »
»	» »	Tv. szsz. éjjel	11 » 02 »

Minden alkalommal átvezetés Villányról.

*) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8812 sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

**) Csatlakozással Sz. Lőrincen a 8811. sz. vegyesvonathoz Nasic felől.

Videki hátralekosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralekaikat mielőbb beküldeni.

TÁVIRATOK.

— **A jövő budget.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A pénzügyminiszteriumban most dolgoznak a jövő évi költségvetés egybeállításán. A kultuszminiszter és az igazságügyminiszter mérsékelt hitelemelést kérnek. A költségvetést csak novemberben terjesztik be, de jóval előbb indemnitást kérnek.

— **Ferdinánd Canossában.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ferdinánd bolgár fejedelem konstantinápolyi utazása meglepte az európai diplomaciát, mert már elkészültek arra, hogy augusztus 14-én Bulgária proklamálni fogja függetlenségét. E helyett bekövetkezett eme váratlan meghunyászkodása. Ferdinánd, ki nek állását a Bojesev-pör nyugaton nagyon megrendítette, keleten a szultánnál akarja magát tisztára mosni. Stoilov ismert nyilatkozataért Ferdinánd élesen összekülbözött vele. Hir szerint Stoilov be is adta lemondását, ami azonban még megerősítésre szorul. Az orosz kormány utasította nagykövetét, hogy fejezze ki rosszallását Ferdinánd előtt Stoilov ismert nyilatkozata fölött.

— **Kombináció.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A „Politikai Értesítő“ üres idejében — úgy látszik — püspöksinálással foglalkozik. Legujabb jelöltje (talán már a 10-ik) a pécsi püspöki székre Belopotzky tábori püspök. A hir különben, mint maga a könyvatos megjegyzi a tőle megszokott szerénységgel, csak fentartással közlendő.

— **A katasztrófa után.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A resicai katasztrófa színhelyén még most is tartanak a helyreállítási munkálatok. Tegnap négy holttestet találtak.

— **Kompromisszum a csehekkel.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Badeni az osztrák—cseh viszályok megszüntetésére egy német—cseh értekezletet szándékozik egybehívni, mely hir szerint úgy fog dönteni, hogy egy vegyes, egy tisztán cseh és egy tisztán német nyelvtérület alkottassék Csehországban.

— **A hidegség magyarázata.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Sturdza-kormány ajánlotta Károly királynak, hogy ne fogadja Ferdinándot. Innét magyarázható a hideg fogadtatás Sinajában.

Nyilt-tér. *)

Válasz a „Pécsi Napló“-nak.

A „Pécsi Napló“ f. évi július hó 18-iki számában „A rend és jó izlés nevében“ mérges kirohanást csinál a szigeti országúton levő korcsmaüzlet ellen, a melyről — fürdőből való visszatértem után — csak most szerez-

*) Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

tem tudomást s azért csak most válaszolhatok rá üzletem jó hirneve érdekében, mert tudom, hogy ama cikk közléséhez sem a rend, sem a jó izlés érdekének semmi köze nincsen, hanem egészen más érdek adta a kezébe a cikkírónak a tollat.

A »rend és jó izlés nevében« fellépő egyénnek semmi szüksége nincsen arra, hogy a hazugság és ráfogás csunya fegyverével hadakozzék, már pedig ezeket a fegyvereket ugyancsak buzgón forgatja a cikkíró, mikor — szemet hunyva — a belvárosi pálinkás-butikokban a művelt sétáló publikum megbotránkoztatására fényes nappal folyó garázdálkodások előtt, neki ront az én külvárosi korcsmámnak s reggelig tartó orgiákról, óriási skandalumokról, békés polgárok inzultálásáról mesél, a mik mind olyan légből kapott koholmányok, mint az az állítása, hogy a kórházi főorvos jelentést tett volna a rendőrséghez, a mely szerint a nehéz betegek a kórházban nem nyugodhatnak a nálam egész éjszakán tartó mulatozás miatt.

Nálam a mulatozás sohasem tart egész éjszakán keresztül s az esteli órákban sem olyan hangos, hogy abból a távoli kórház betegeinek egyetlen hang is megütné a fülét. A kórházi főorvosnak tehát nem is volt oka jelentést tenni ellenem, minthogy nem is tett; az egész csak a »Pécsi Napló« cikkezőjének felhevült képzeletében született, a mit egy kissé tán az isizgatott, hogy nekem — mint magát kifejezi — »busás lözungom« van annak dacára, hogy a »Pécsi Napló«-ra való előfizetést s a nála való hirdetést beszüntettem.

Üzletem már 16 év óta áll fenn és virágzik, de jó hirnevét minden tekintetben megőriztem: sem a hatóságnak, sem az érdektelen publikumnak ellene kifogása nem volt, olyan konkurrensok irigykedése pedig, a kiknek korcsmaiban mindig »siri csend honol«, tönkre ezután sem fog tenni.

Pécsett, 1897. augusztus hó 10-én.

Czirják Antal
»Fekete Sas« vendéglős.

Leptulajdonos Felelős szerkesztő
SIAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Pécsett egyedüli raktár;

Fürst Lipótnál.
Széchenyi-tér 16. szám.

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

fel van szerelve papirmetsző, sodronyfüző, perforozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segélyével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

Kuhn-féle **író-tollak** nagy választékban.

Különféle levélpapírok. (Röntgen-féle sugaraknak ellenálló, kerékpár-jelvényes stb.)

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.